

Lisa
Kaitseväe Akadeemia ülema
09.04.2026 kinnitatud
käskkirja nr 0.1-3.40/26/51 juurde

Argumenteeriv essee KVA magistriõppesse kandideerimisel

Kandidaat kirjutab argumenteeriva essee, mille maht on 950–1000 sõna. Essee teema antakse teada vahetult enne katset. Essee käigus hinnatakse kandidaadi võimet arutleda akadeemilises kirjalikus vormis etteantud ajaraamis ja teemal. Essee kirjutamiseks on aega kuni neli tundi. Essee kirjutatakse elektrooniliselt. Arvutid tagab kandidaatidele KVA. Hinnatakse 0–45 punkti süsteemis. Positiivne tulemus algab punktist 1. Tulemust 0 hindamiskriteeriumites ei kirjeldata. Tulemus on järjestav. Essee kirjutamise ajal on lubatud kasutada raamatuid jm allikmaterjale.

Hindamiskriteeriumeid on kokku kolm: 1) teksti sidusus, 2) teemakäsitus ja argumentatsioon ning 3) keelekasutus ja õigekiri. Kõik kriteeriumid on eristatud 5-palli skaalal, kus iga skaala-osa hindamiskriteeriumi lõikes on võimalik saada määratud punktisumma. Essee eest saadavate punktide lõpptulemus kujuneb vastuvõtukomisjoni liikmete poolt kolme kriteeriumi eest antud punktide summa keskmisena.

Soovituslik kirjandus essee kirjutamiseks valmistumisel on:

- Luttwak, E. N. 2006. Strateegia. Sõja ja rahu loogika. Tallinn: Eesti Entsüklopeediakirjastus;
- Lind, W. S. 2014. Manööversõjapidamise käsiraamat. Tallinn: Aburgus;
- Leonhard, R. R. 2012. Manööversõja kunst: manööversõja teooria ja maa-õhk lahingud. Tallinn: Eesti Ajalehed;
- Česnakas, G. 2019. The Implications of the Technological Trends in Military on the Defence of Small States. Lithuanian Annual Strategic Review;
- Sweijs, T., Michaels, J. H. (toimetajad) 2024. Beyond Ukraine: debating the future of war. London: Hurst & Company;
- O'Hanlon, M. 2019. The Senkaku paradox: risking great power war over small stakes. Washington, D.C. : Brookings Institution Press;
- Alberts, D.S., Hayes, R.E. (2003) Power to the Edge: Command...Control...in the Information Edge. Office of the Assistant Secretary of Defence. Washington DC. Command and Control Research Program. Power to the Edge: Command...Control...in the Information Age;
- Alberts, D.S., Hayes, R.E. (2007) Planning Complex Endeavours. Office of the Assistant Secretary of Defence. Washington DC. Command and Control Research Program. Planning: Complex Endeavors;
- James Johnson (2023) Automating the OODA loop in the age of intelligent machines: reaffirming the role of humans in command-and-control decisionmaking in the digital age, Defence Studies, 23:1, 43-67, DOI: 10.1080/14702436.2022.2102486;
- Caroline Croser (2006) Commanding the future: Command and control in a networked environment, Defense & Security Analysis, 22:2, 197-202, DOI:10.1080/14751790600775470.

Essee vormistusnõuded vt Kaitseväe Akadeemia kirjalike tööde koostamise juhend, kinnitatud KVA ülema käskkirjaga 09.09.2025 nr 0.1-3.40/25/34.

Esse kohta loe lähemalt nt:

- Kern, K., Võik I. 2014. Korras keel, sobiv stiil, selge sõnum, Maurus kirjastus OÜ, Tallinn.
- Hirsjärvi S., Remes P., Sajavaara P. 2005, Uuri ja kirjuta, Kirjastus Medicina, Tallinn.

Hindamis- kriteerium	1	2	3	4	5
Teksti sidusus	Essee erinevad osad moodustavad omavahel nõrgalt seotud terviku. Essee sissejuhatuse ja kokkuvõtte ülesehitus on nõrk. 1–3 punkti	Essee sisaldab sissejuhatust ja kokkuvõtet, kuid teksti sidusus on ebaühtlane ning tervik ei moodusta piisavalt loogilist ja läbimõeldud narratiivi. 4–6 punkti	Essee moodustab sidusa terviku, ent on ositi proportsioonist väljas, läheb teatud lõikudes liigselt üksikasjalikuks. Esineb loogikavigu lõikudes ja/või lausetes. 7–8 punkti	Essee on sidus tervik. Üldjoontes proportsioonides ja loogiline, üksikute eranditega. 9–12 punkti	Essee laused ja lõigud on hoolikalt läbimõeldud ja kavandatud. Tekst moodustab loogilise ja sidusa terviku 13–15 punkti
Teemakäsitus ja argumentatsioon	Teemakäsitus on nõrgalt pealkirjaga seotud. Teemakäsitus on laiavalgus ja „ümmargune“. Argumentatsioon on nõrk, ei ole tasakaalus, on lihtsakoeline ja ühekülgne. 1–3 punkti	Teemakäsitus on üldjuhul pealkirjaga seotud. Argumentatsioon on olemas, ent kaldu poolt või vastuargumentide kasuks ning väljendab soovitatud kirjandusele mittetuginevat isiklikku arvamust. 4–6 punkti	Teemakäsitus vastab pealkirjale. Argumentatsioon on tasakaalus ning tugineb soovitatud kirjandusele. 7–8 punkti	Teemakäsitus vastab pealkirjale, esitatud on poolt ja vastuargumentid, mis tuginevad soovitatud kirjandusele. Näha on autori isiklik seisukoht teemale, mis väljendab selle mõistmist. 9–12 punkti	Teemakäsitus vastab pealkirjale, on sisutihe. Argumentatsiooni on tasakaalus, tugineb soovitatud kirjandusele, mille kõrval on näha autori iseseisvat mõtlemisvõimet – oskust kriitiliselt mõelda ning eristada olulist ebaolulisest. Esse väljendab autori avatud lähenemist ja mõistmist kirjutatust. 13–15 punkti
Keelekasutus ja õigekiri	Keelekasutus on lihtsakoeline, esineb kõnekeelt ja emotsioone. Esineb palju grammatika- ja õigekirjavigu. 1–3 punkti	Keelekasutus on üldjuhul korrektne, tekstis esineb emotsionaalset väljendusviisi ning õigekirjavigu. 4–6 punkti	Keelekasutus on korrektne ja vastab üksikute eranditega akadeemilise keelenõuetele. Esineb õigekirjavigu. 7–8 punkti	Keelekasutus on korrektne ja neutraalne, vastab akadeemilise keelenõuetele. Esineb üksikuid õigekirjavigu. 9–12 punkti	Keelekasutus on korrektne, neutraalne, mitmekülgne ning vastab akadeemilise keelenõuetele. Tekst on läbivalt ühtne ja lugemine ladus. Õigekirjavigu ei esine. 13–15 punkti